

2025-10-29

Socialdepartementet

s.remissvar@regeringskansliet.se

s.sl@regeringskansliet.se

Remiss: Stärkt patientsäkerhet genom rätt kompetens – utifrån hälso- och sjukvårdens och tandvårdens behov, SOU 2025:63 (S2025/01126)

Sveriges Psykologförbund har getts möjlighet att lämna synpunkter på rubricerat betänkande från Socialdepartementet.

Övergripande synpunkter

Psykologförbundet välkomnar analysen och förslagen i betänkandet. Ett viktigt syfte med utredningen har varit att identifiera och analysera vilka behov av särskild kompetens som finns inom hälso- och sjukvården och tandvården med utgångspunkt i en förstärkt patientsäkerhet. Detta menar vi att utredningen lyckats väl med.

Nedan ger förbundet synpunkter på de förslag i betänkandet som psykologkåren främst berörs av.

Avsnitt 8 Författningsreglerad vidareutbildning för fler professioner

Psykologförbundet tillstyrker att det införs en författningsreglerad specialistkompetens för psykologer i enlighet med det förslag som läggs fram i betänkandet. Som utredningen väl beskriver finns ett tydligt identifierat behov av specialistkompetenta psykologer i hälso- och sjukvården.

Psykologer har i sin femåriga grundutbildning en stark akademisk förankring och koppling till aktuell forskning som i regel präglar den fortsatta psykologkarriären. En författningsreglerad specialistutbildning för psykologer bör därför ha stark verksamhetsförankring och lägga särskilt fokus på fördjupad kompetens inom den praktiskt kliniska delen av psykologyrket utifrån verksamheternas behov. Detta har enligt förbundet bäst förutsättningar att uppnås i den utbildningsstruktur som utredningen föreslår, dvs. där Socialstyrelsen får ansvar för att reglera och följa upp utbildningen och regionerna för att tillhandahålla specialistutbildningstjänster. Här blir också viktigt att föreskrifter, specialinriktningar och målbeskrivningar tas fram i nära samverkan med både professionen och sjukvårdshuvudmännen.

Enligt förslaget ska en legitimerad psykolog för att uppnå specialistkompetens genomgå specialiseringstjänstgöring under minst tre år och sex månader. Detta minimikrav kommer sannolikt bli normerande för hur lång tid en specialistutbildning förväntas ta. Förbundets bedömer att det kan vara svårt att säkerställa att psykologer förvärvar de kunskaper, färdigheter och förhållningssätt som föreskrivs för specialistkompetens på endast tre och ett halvt år. I nuvarande specialistutbildning i förbundets regi är genomsnittlig utbildningstid cirka sju år. Riktmärket är också att 20 procent av en heltidstjänst ska användas till studier (kurser med mera), vilket får anses vara rimlig volym i en verksamhetsanpassad specialistutbildning under handledning. Det psykologen lär sig under dessa studier ska sedan omsättas i praktiska färdigheter på övrig tid.

Mot denna bakgrund anser förbundet att det bör vara krav på minst fem års specialiseringstjänstgöring för psykologer i den författningsreglerade specialistutbildningen.

Förbundet vill även påpeka att antagandet om dimensionering av antalet ST-platser för psykologer är svårt att bedöma och kan behöva justeras. Det är därför angeläget att staten utvärderar reformen för att säkerställa att det inrättas utbildningstjänster i paritet med behoven och att regionerna fullt ut kompenseras för detta. En lika viktig del att utvärdera är i vilken mån den reglerade specialistutbildningen leder till att det inrättas specialisttjänster för psykologer (med rimliga förutsättningar och villkor) jämnt över landet och i nivå med verksamheternas behov.

Avsnitt 9 Fortbildning

Psykologförbundet tillstyrker förslaget att införa ett förtydligande i PSL om vårdgivarens ansvar för att identifiera utbildningsbehov och ge hälso- och sjukvårdspersonalen möjligheter till regelbunden fortbildning. För psykologer är särskilt handledning viktig för att kontinuerligt utvecklas i yrket. Med tanke på förslaget att även tydliggöra hälso- och sjukvårdspersonalens skyldighet att ta del av fortbildning (se nedan) borde dock lagtexten kring vårdgivarens ansvar vara skarpare, exempelvis genom att det även skrivs in att vårdgivaren ska *tillse* eller *tillförsäkra* regelbunden fortbildning för personalen.

Förbundet är även positivt till förslaget att i PSL införa en skyldighet för all hälso- och sjukvårdspersonal att regelbundet ta del av fortbildning men vill understryka att detta bygger på att vårdgivaren skapar rimliga förutsättningar i vardagen. Arbetsmiljön och arbetsmiljöstrategier måste vara utformade för att stödja ett kontinuerligt lärande.

I övrigt ställer sig förbundet bakom att

- det införs en definition av begreppet fortbildning som omfattar alla typer av lärandeaktiviteter för upprätthållande och uppdatering av kunskaper
- uppföljning av genomförd fortbildning ska ske i den patientsäkerhetsberättelse som vårdgivarna årligen upprättar. Det är dock viktigt att resultatet följs upp och användas i den fortsatta planeringen av verksamheten men även i det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Enligt förbundet är det viktigt att staten även utvärderar i vilken mån dessa åtgärder ger önskvärd effekt och leder till bättre förutsättningar för medarbetare i sjukvården att tillägna sig regelbunden fortbildning.

Sveriges Psykologförbund

Ulrika Edwinson
Förbundsdirektör

Per Johansson
Samhällspolitisk strateg